

I. BIBLIOGRAFSKI OPIS

0 UVODNE OPOMBE

0.1 Predmet, namen in raba

ISBD 0.1

Opis po ISBD je le del celotnega bibliografskega zapisa in je namenjen identifikaciji gradiva. Ostali elementi, ki sestavljajo popoln bibliografski zapis (značnica, enotni naslovi, pripomočki za razvrščanje in podatki o dodatnih vpisih), so navedeni v nacionalnih pravilnikih za katalogizacijo (PPIAK; AIK67), v tem priročniku pa v poglavjih 13-16.

Bibliografski opis izdelamo za publikacijo kot samostojno celoto. Pri monografskih publikacijah v več zvezkih/kosih izdelamo en zapis ali več zapisov, glede na določila v 9. poglavju *Monografske publikacije v več zvezkih/kosih*.

Opis serijske publikacije je lahko narejen v različnih obdobjih njenega izhajanja: po prvem, zadnjem ali vmesnem zvezku. Kadar opis ni narejen po prvem objavljenem zvezku serijske publikacije, je to navedeno v opombi. Podatki o manjših spremembah stvarnega naslova, navedbe odgovornosti, prejšnjem ali kasnejšem založniku ali kraju izida itn. niso navedeni v glavnem delu opisa, ampak v opombah (gl. 7. območje). V primeru večjih sprememb je potreben nov opis: kadar sprememba naslova ni zanemarljiva, kadar je stvarni naslov generični izraz in izdajatelj spremeni naziv ali kadar se spremeni navedba izdaje. Nov opis je prav tako potreben, kadar doslej podrejeni naslovi postanejo samostojni. Povezavo med novim in prejšnjim opisom navedemo v opombi k bibliografski preteklosti (gl. 7. območje).

S 0.1.3

0.1.1 Nivo bibliografskega opisa

ISBD
0.1.2-0.1.3
ZBDS-AIK

Namen ISBD-jev je omogočiti mednarodno izmenjavo strojno čitljivih bibliografskih zapisov med nacionalnimi bibliografskimi ustanovami in v celotni mednarodni knjižnični in informacijski skupnosti. Po priporočilih ISBD je nacionalna bibliografska ustanova odgovorna za popolni bibliografski zapis. Druge katalogizacijske ustanove v državi pa lahko same izbirajo med obveznimi in neobveznimi elementi bibliografskega opisa za lastne potrebe, vendar pa morajo upoštevati predpisani vrstni red in ustrezna ločila pripadajočih ISBD-jev. Tako priporočamo, da knjižnice za določeno gradivo in/ali določen namen izberejo naslednje tri nivoje obsega podatkov v bibliografskih opisih. Shema treh nivojev je okvirna, v tabeli 0.3 so označeni podatki, ki jih po potrebi lahko ponovimo. Splošno oznako gradiva uporabljamo po določilih v točki 1.2.

1. Popolni bibliografski nivo praviloma uporabljamo za sloveniko. Navedemo vse ustrezne podatke z vsemi obveznimi in neobveznimi elementi, ki jih predpisujejo ISBD-ji.

Stvarni naslov = Vzporedni stvarni naslov : dodatek k naslovu / prva navedba odgovornosti ; naslednje navedbe odgovornosti. – Navedba izdaje, dodatni podatek o izdaji. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida (kraj tiskanja : ime tiskarja, leto tiskanja). – Fizični opis. – (Stvarni naslov knjižne zbirke / prva navedba odgovornosti (če je le-ta potrebna), ISSN ; številčenje v zbirki. Navedba podzbirke, ISSN ; številčenje v podzbirki).

Vse ustrezne opombe (gl. 0.1.2)
Standardna ali druga številka

2. Srednji nivo bibliografskega opisa praviloma uporabimo za tuje knjižnično gradivo.

Stvarni naslov = Vzporedni stvarni naslov : dodatek k naslovu / prva navedba odgovornosti ; naslednje navedbe odgovornosti. – Navedba izdaje, dodatni podatek o izdaji. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida. – Fizični opis. – (Stvarni naslov knjižne zbirke / prva navedba odgovornosti (*če je le-ta potrebna*), ISSN ; številčenje v zbirki. Navedba podzbirke, ISSN ; številčenje v podzbirki)

Opombe (gl. 0.1.2)

Standardna ali druga številka

3. Nivo skrajšanega bibliografskega opisa pa lahko knjižnice uporabijo za izdelavo kataložnega zapisa v publikaciji (CIP) in za naročila.

Stvarni naslov / prvi podatek o odgovornosti, če se ta razlikuje od značnice v obliki in številu ali ima stvarno značnico. – Navedba izdaje. – Navedba posebnih podatkov o gradivu ali o zvrsti publikacije. – Kraj izida in/ali distribucije : založnik in/ali distributer, leto izida. – (Stvarni naslov knjižne zbirke ; številčenje v zbirki)

Obvezne opombe (gl. 0.1.2). – Prevod dela. – Pisava

Standardna ali druga številka

0.1.2 Obvezne in priporočljive opombe

ISBD(M): Opomba o prevodu dela (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o priključenem delu. – Opombe o povodu, disertaciji, jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe o vsebini. – Opombe o dodatkih k vsebini (predgovor, uvod, spremna beseda; bibliografija; povzetek; kazalo) (*obvezno*)

ISBD(NBM): Opomba o jeziku (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe o vsebini

ISBD(ER): Opombe o sistemskih zahtevah (*obvezno za elektronske vire z lokalnim dostopom*). – Opombe o načinu dostopa (*obvezno za elektronske vire z dostopom na daljavo*). – Opombe o viru stvarnega naslova (*obvezno*) oz. variantah naslova. – Opombe o naravi, predmetu ali namenu enote. – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti (*obvezno, če je potrebno*). – Opombe o vsebini. – Opombe o samem opisovanem viru

ISBD(CM): Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti. – Opombe k območju matematičnih podatkov. – Opombe o vsebini

ISBD(PM): Opomba o prevodu dela. – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova. – Opombe o glasbeni obliki ali zasedbi in naravi, predmetu, namenu ali jeziku publikacije. – Opombe k

navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti publikacije. – Opombe k območju posebnih podatkov o glasbenih tiskih

ISBD(A): Opomba o bibliografskem citatu (*obvezna za inkunabule*)

ISBD(S): Navedba pogostosti izhajanja, če ni navedena v 1. območju (*obvezno*). – Opomba o prevodu dela (*obvezno*). – Opombe o viru stvarnega naslova oz. variantah naslova (*obvezno*). – Opombe o povodu, disertaciji, jeziku in pisavi publikacije (*obvezno*). – Opombe k navedbi odgovornosti. – Opombe k območju izdaje in bibliografski preteklosti serijske publikacije (*obvezno*). – Opombe k ISSN (*obvezno*). – Opombe k opisovanemu izvodu, če opis ni narejen po prvem objavljenem zvezku (*obvezno*)

0.2 Definicije

G 0.2

V priročniku večinoma uporabljamo izraz »enota«, čeprav gre za vse vrste gradiv: monografske publikacije, neknjižno gradivo, elektronske vire, kartografsko gradivo, glasbene tiske, starejše (antikvarne) monografske publikacije ter serijske publikacije in sestavne dele.

Izraz »enota« pomeni dokument, skupino dokumentov ali del dokumenta v kakršnikoli fizični obliki, ki je celota in predmet posameznega bibliografskega opisa.

Definicije za vse izraze so v Dodatku A.

0.3 Shema ISBD(G) (*elementi in ločila*)

Opomba: Pred vsakim območjem, razen pred prvim, je pika, presledek, pomišljaj, presledek (. –).

<i>Območje</i>	<i>Predpisano ločilo, ki je pred elementom (ali ga obdaja)</i>	<i>Element</i>
1. Območje naslova in navedbe odgovornosti		1.1 Stvarni naslov
	[]	1.2 Splošna oznaka gradiva
	=	*1.3 Vzporedni naslov
	:	*1.4 Dodatek k naslovu
		1.5 Navedbe odgovornosti
	/	Prva navedba
	;	*Naslednje navedbe
2. Območje izdaje		2.1 Navedba izdaje
	=	*2.2 Vzporedna navedba izdaje
		2.3 Navedbe odgovornosti, nanašajočih se na izdajo
	/	Prva navedba
	;	*Naslednje navedbe
	,	*2.4 Dodatna navedba izdaje
		2.5 Navedbe odgovornosti za dodatno navedbo izdaje
	/	Prva navedba
	;	*Naslednje navedbe

<i>Območje</i>	<i>Predpisano ločilo, ki je pred elementom (ali ga obdaja)</i>	<i>Element</i>
3. Območje posebnih podatkov o gradivu (ali zvrsti publikacije)		
4. Območje založništva, distribucije itn.	4.1	Kraj izida, distribucije Prvi kraj *Naslednji kraj
;	*4.2	Založnik, distributer itn.
:	*4.3	Navedba funkcije distributerja
[]	4.4	Leto izida, distribucije itn.
,	*4.5	Kraj izdelave
(*4.6	Izdellovalec
:	4.7	Leto izdelave
)		
5. Območje fizičnega opisa	5.1	Posebna oznaka gradiva in obseg enote
:	5.2	Druge fizične podrobnosti
;	5.3	Mere enote
+	*5.4	Navedba spremnega gradiva
6. Območje zbirke	6.1	Stvarni naslov zbirke ali podzbirke
=	*6.2	Vzporedni naslov zbirke ali podzbirke
:	*6.3	Dodatek k naslovu zbirke ali podzbirke
	6.4	Navedbe odgovornosti za zbirko ali podzbirko Prva navedba *Naslednje navedbe
Opomba: Navedba zbirke / je v okroglem oklepaju. ; Če sta navedeni dve zbirki , ali več, je vsaka v svojem okroglem oklepaju. ;	6.5	Mednarodna standardna serijska številka zbirke ali podzbirke
	6.6	Številčenje v zbirki ali podzbirki
7. Območje opomb		
8. Območje standardne (ali druge) številke in pogojev dobave	8.1	Standardna (ali druga) številka
=	8.2	Ključni naslov
:	8.3	Pogoji dostopnosti in/ali cena
()	8.4	Pojasnilo kateregakoli od gornjih elementov

Z zvezdico označeni elementi so ponovljivi, če je to potrebno.

ISBD 0.4 0.4 Raba ločil

Pred vsakim območjem ISBD, razen pred prvim, je pika, presledek, pomišljaj, presledek, ali pa se novo območje začne v novi vrsti (praviloma 7. in 8. območje).

Če se ponovi katerikoli element, je vsakokrat ponovljeno tudi ločilo, predpisano za ta element.

Ločila, ki jih predpisuje ISBD, je treba obdržati, četudi pride do dvojnih ločil, vendar:

- 1. izd. –
 ne 1. izd.. –
- ; [fotografije Maja Čonč ... et al.]
 ne ; [fotografije Maja Čonč ... [et al.]]

Ločila, ki jih uporabljamo v vseh območjih ali v večini le-teh:

- Oglati oklepaj ([]) je predpisano ločilo in obdaja določene elemente v 1. in 4. območju, prav tako je predpisano ločilo znotraj elementa v 5. območju. Obdaja tudi podatke, ki niso iz predpisanega vira podatkov (gl. 0.5), in vrinke v opisu (gl. 0.6).
- Znak za izpuščanje, tj. tri pike (...) pomeni, da je bil izpuščen del elementa, pred tremi pikami in za njimi je presledek.
- Okrogli oklepaj (()) je predpisano ločilo, ki obdaja vsako navedbo zbirke v 6. območju in podatke znotraj določenih elementov v 3., 4., 5. in 8. območju.
- Kadar je element zabeležen v dveh ali več jezikih in/ali pisavah, je pred vsakim podatkom v drugem jeziku in/ali pisavi presledek, enačaj, presledek (=).
- Tri črtice (---) uporabimo namesto treh pik, ki so na predpisanem viru del naslova, vzporednega naslova ali dodatka k naslovu. Pred tremi črticami in za njimi je presledek.
- Koničasti oklepaj (<>) uporabljamo v določenih primerih pri nezaključenih monografskih publikacijah v 4. in 5. območju (gl. 9.1.2.2).

PPIAK 189/7

0.5 Viri podatkov

ISBD 0.5

0.5.1 Zaporedje prednostnih virov

Pri opisovanju enote imajo podatki v enoti sami prednost pred podatki iz drugih virov. Podrobnosti o prednostnih virih podatkov in o predpisanih virih podatkov za posamezne vrste gradiva določajo ustrezni ISBD-ji v točki 0.5.

ISBD(M), ISBD(PM), ISBD(A)

Podatke, ki jih uporabimo v opisu publikacije, prepisemo z naslovne strani in drugih virov, predpisanih za določena območja po prednostnem zaporedju virov:

- pri publikacijah v enem zvezku je to naslovna stran;
- pri publikacijah v več zvezkih, ki imajo vsak svojo naslovno stran, za naslovno stran izberemo naslovno stran prvega zvezka;
- kadar ni naslovne strani, ki bi jo lahko uporabili za naslovno stran celotne publikacije, ampak ima vsak del v takšni celoti svojo naslovno stran, izberemo za enotni vir podatkov več naslovnih strani skupaj (enako velja pri publikacijah z različnimi, v obratni smeri tiskanimi deli);
- naslovne strani, ki niso izbrane za naslovno stran, spadajo med začetne naslovne strani;
- če publikacija nima naslovne strani, izberemo kot nadomestilo naslovne strani alternativni vir podatkov iz same publikacije, v katerem so navedeni najpopolnejši podatki, in ne vir zunaj publikacije.

ISBD(NBM)

Pri neknjižnem gradivu, kjer ni naslovne strani ali njenega nadomestila, prepišemo podatke z nalepk, embalaže ali ovitka ali iz spremnega gradiva, npr. iz priročnika. Kriteriji, ki določajo vrstni red, so naslednji:

- viri, ki praviloma spadajo h gradivu, imajo prednost pred viri, ki spremljajo gradivo po naključju ali občasno. Tako imajo najavne/odjavne špice filma, nalepke na obeh straneh gramofonske plošče, zvočne kasete, napisi na CD-jih in optičnih diskih ali osrednji del stereografskega koluta prednost pred embalažo ali spremnim besedilom;
- v vsakem primeru pa je treba dati prednost viru, ki enoto najustrezneje identificira. Včasih ima npr. opisni listič, ki izide skupaj s kaseto, prednost pred podatki na nalepki na kaseti. Podobno ima pri enotah iz več kosov skupna embalaža prednost pred nalepkami itn. na posameznih kosih;
- pisani viri imajo običajno prednost pred zvočnimi viri. Kadar pa so pisni podatki pomanjkljivi, izberemo ustrežnejši zvočni vir.

ISBD(ER)

Podatke prepišemo iz določenih virov po predpisanem prednostnem zaporedju. Viri znotraj same elektronske publikacije imajo prednost pred vsemi drugimi viri:

- podatki morajo biti formalno navedeni (npr. na naslovnem zaslonu, v glavnem zbirnem meniju, v programski vrstici, v prvem prikazu podatkov, v glavi datoteke v vrstici z navedbo »Subject«, na vstopni strani, v glavi TEI (Text Encoding Initiative) itn.). Kadar je popolnost podatkov v teh virih različna, izberemo vir z najpopolnejšimi in najobširnejšimi podatki.

Kadar podatki iz teh virov ne zadoščajo ali pa jih sploh ni, lahko izberemo druge vire v naslednjem prednostnem zaporedju:

- trajno pritrjeni ali vtisnjeni napisi na fizičnem nosilcu vira;
- dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo. Kadar je v ovoju več enot in je zbirni naslov le na ovoju, uporabimo podatke z ovoja in ne podatkov s posameznih enot;
- v primeru, da potrebnih podatkov ni v nobenem od navedenih virov, izberemo med:
 - drugimi objavljenimi opisi vira (npr. bibliografije, pregledi);
 - drugimi viri.

ISBD(CM)

Podatke vzamemo iz določenih virov v naslednjem zaporedju:

- kartografska enota sama;
- embalaža (mapa, ovoj, ovojnica) ali škatla, ležišče ali stojalo za globus itn.;
- spremno gradivo ali brošura;
- viri izven same kartografske enote (npr. katalogi, bibliografije itn.).

ISBD(S)

Pri opisu celotne serijske publikacije so osnova za opis podatki iz prvega zvezka (ali prvega dostopnega zvezka).

Prednostno zaporedje virov za opis posameznega zvezka serijske publikacije:

- naslovna stran;
- ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon;
- druge začetne strani in podatki na ovitku ter na vrhu in dnu strani z besedilom (npr. tekoči naslov);
- preostali deli zvezka: predgovori, spremne besede, kazalo vsebine, besedilo, dodatki itn.;
- zunanji referenčni viri (npr. bibliografije, založniški katalogi itn.).

Smernice za uporabo ISBD-jev pri opisu sestavnih delov (CP)

Pri opisu sestavnih delov se podatki in njihovi prednostni viri razlikujejo glede na zvrst sestavnega dela.

A) Besedila, ilustracije, glasbeni tiski itn. (**M, A, PM**)

- naslovna stran, ki je pred sestavnim delom in se nanj nanaša;
- prva stran sestavnega dela (čelni naslov nad člankom, partituro itn.);
- zbirna naslovna stran matične enote, na kateri so navedeni podatki, ki se nanašajo na sestavni del;
- stran z vsebino matične enote;
- katerikoli drug del publikacije, vključno s platnicami, ovitkom itn.;
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

B) Mikrooblike (**NBM**)

- naslovna slika, ki je pred sestavnim delom in se nanj nanaša;
- prva slika sestavnega dela;
- zbirna naslovna slika matične enote, na kateri so podatki, ki se nanašajo na sestavni del;
- slika z vsebino matične enote;
- drugi viri, ki so izdani skupaj z matično enoto (npr. kuverta, nalepka, vložek itn.);
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

C) Zvočni posnetki, filmi, avdiovizualno gradivo itn. (**NBM**)

- vir, ki je neločljivo povezan s sestavnim delom (npr. nalepka, prilepljena na ploščo ali kaseto, naslovna slika filma ali diafilma itn.);
- drugi viri, ki so bili izdani skupaj s sestavnim delom (npr. priloga z opisom);
- vir, ki je vezan na matično enoto kot celoto (npr. ovitek, nalepka na embalaži itn.);
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

Č) Kartografsko gradivo (**CM**)

- sestavni del, vključno z ovitkom, embalažo, škatlo itn., ki so bili izdani skupaj s sestavnim delom, ali katerokoli tiskano gradivo ali brošura, ki spremlja sestavni del;
- matična enota, vključno z ovitkom, embalažo, škatlo itn., ki so bili izdani skupaj z matično enoto, ali katerokoli tiskano gradivo ali brošura, ki spremlja matično enoto;
- viri zunaj publikacije (npr. katalogi, bibliografije itn.).

D) Večdelni sestavni deli

Če je opisan sestavni del sestavljen iz več kot enega dela (npr. tridelni članek, izdan v nadaljevanjih v serijski publikaciji, ali stalna rubrika ali prispevek v časopisu ali časniku), se zgoraj navedeno prednostno zaporedje virov nanaša na prvi del večdelnega sestavnega dela ali na tisto matično enoto, v kateri je prvi del.

0.5.2 Tabela predpisanih virov

Tabela je preglednica predpisanih virov iz prejšnje točke (gl. 0.5.1). Navedeni so predpisani viri za posamezna območja pri različnih vrstah gradiva. Podatek, ki ga najdemo zunaj predpisanega vira, v posameznih območjih zapišemo v oglatem oklepaju. Druga možnost je, da tak podatek navedemo brez oglatega oklepaja v 7. območju. Posebnosti so navedene pri posameznih poglavjih ISBD-jev.

OBMOČJE:	PREDPISANI VIRI PODATKOV:							
	Monografske publikacije ISBD(M)	Neknjižno gradivo ISBD(NBM)	Elektronski viri ISBD(ER)	Kartografsko gradivo ISBD(CM)	Glasbeni tiski ISBD(PM)	Starejše (antikvarne) monografske publikacije ISBD(A)	Serijske publikacije ISBD(S)	Sestavni deli Smernice za uporabo ISBD-jev ... CP
1. Območje naslova in navedbe odgovornosti	Naslovna stran	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustrežnejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran	Naslovna stran	Naslovna stran	Glavni vir
2. Območje izdaje	Naslovna stran, druge začetne strani, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustrežnejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran	Naslovna stran	Glavni vir
3. Območje posebnih podatkov o gradivu	Se ne uporablja v ISBD(M)	Se ne uporablja v ISBD(NBM)	Katerikoli vir (Oznaka vira in obseg vira)	Katerikoli vir (Območje matematičnih podatkov)	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Se ne uporablja v ISBD(A)	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Katerikoli vir v enoti
4. Območje založništva, distribucije itn.	Naslovna stran, druge začetne strani, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustrežnejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran, kolofon in druge začetne strani	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Se ne uporablja
5. Območje fizičnega opisa	Celotna publikacija	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Celotna publikacija	Celotna publikacija	Celoten zvezek	Celoten sestavni del
6. Območje zbirke	Naslovna stran, druge začetne strani, ovoj, hrbet, kolofon	Notranji viri, ki spadajo h gradivu; drugi najustrežnejši vir; drugo spremno gradivo	Notranji viri; oznake na fizičnem nosilcu; dokumentacija, ovoj ali drugo spremno gradivo	Kartografska enota sama; embalaža; spremno gradivo	Naslovna stran, druge začetne strani, prva stran notnega zapisa, ovoj in kolofon	Naslovna stran, druge začetne strani, ovoj, hrbet, kolofon	Naslovna stran, ovoj, zaglavje, glava, uredniške strani, kolofon in druge začetne strani	Katerikoli vir v sestavnem delu
7. Območje opomb	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir
8. Območje standardne številke in pogojev dostopnosti	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir	Katerikoli vir

0.5.3 Kataložni zapis v publikaciji (CIP) kot vir podatkov

Podatke za opis publikacije/enote lahko vzamemo iz CIP-a, kadar jih drugje ni oz. so v njem bolj izčrpni. CIP velja za predpisani vir podatkov za 3., 4., 6., 7. in 8. območje, kadar pa podatke uporabimo v 1. ali 2. območju, v opombi pojasnimo izvor podatkov. V 1. območju so podatki iz CIP-a zapisani v oglatem oklepaju. Kadar se podatki v CIP-u razlikujejo od podatkov v drugem predpisanem viru, jih lahko navedemo v opombi. **ZBDS-AIK**

Primeri:

Mednarodno poslovanje : [gradivo za vaje]

Opomba v 7. območju: Dodatek k nasl. naveden v CIP-u

Pogumno, Fen / Ann Bryant ; [prevod Nataša Švab]

Opomba v 7. območju: Prevajalka navedena v CIP-u

Urbanistično planiranje : univerzitetni učbenik / Andrej Pogačnik. – 3. predelana izd.

Opomba v 7. območju: Podatek o izd. naveden v CIP-u

in

Dve predavanji o umetniškosti poezije & slikarstva

Opomba v 7. območju: Nasl. v CIP-u: Dve predavanji o poeziji in slikarstvu

Državljska kultura

Opomba v 7. območju: Nasl. v kolofonu in v CIP-u: Družboslovje – državljanska kultura

0.6 Jezik in pisava opisa, velike začetnice, kratice, tiskarske napake in simboli **ISBD 0.6-0.11**

0.6.1 Jezik in pisava opisa

Akcente in diakritične znake, ki na predpisanem viru manjkajo ali so napisani nepravilno, zapišemo v pravilni obliki. Za starejše (antikvarne) monografske publikacije glej določilo 0.6 v ISBD(A). **PPIAK 182/5**

Elemente v 1., 2., 4. in 6. območju običajno prevzemamo z enote in so zato v jeziku(-ih) in/ali pisavi(-ah) enote. Vrinki v teh območjih so v oglatem oklepaju, in sicer v jeziku in/ali pisavi besedila določenega dela opisa, razen:

- predpisanih kratic in predpisanih vrinkov;
- splošne oznake gradiva (gl. 1.2) in navedbe distributerjeve funkcije (gl. 4.3), ki sta, če ju navajamo, v jeziku in/ali pisavi katalogizacijske ustanove.

Navedbe v 5., 7. in 8. območju niso v oglatem oklepaju. Pišemo jih v jeziku in/ali pisavi katalogizacijske ustanove, razen:

- kadar v 7. območju navajamo citirane naslove;
- kadar v 7. območju navajamo citate;
- kadar v 8. območju navedemo ključni naslov.

Opise enot v pisavi, ki je katalogizacijska ustanova ne uporablja, lahko brez oklepajev transliteriramo ali transkribiramo v pisavo te ustanove. V Sloveniji do nadaljnjega uporabljamo transliteracijske tabele po PPIAK I (gl. Dodatek Č).

0.6.2 Velike začetnice in kratice

Na splošno velja, da prvi element vsakega območja pišemo z veliko začetnico. Z veliko začetnico pišemo tudi prvo besedo naslednjih elementov: splošno oznako gradiva, vzporedni naslov, alternativni naslov ter oznako in naslov razdelka. Druge velike začetnice naj ustrezajo pravopisu jezika(-ov) ali pisave(-av), v katerih je podatek zapisan. **ISBD 0.8**
PPIAK 182/2

Pri angleških naslovih so na predlogi večkrat uporabljene velike začetnice pri vsaki besedi, razen pri predlogih in členih, vendar se pri prepisu držimo slovničnih pravil. Edina izjema so imena korporacij (institucij – tudi založb in sestan-
kov), predvsem v angleščini, kjer ohranimo velike začetnice v skladu s predlo-
go.

Uporabljamo sprejete kratice, ki so navedene v PPIAK II, Dodatek VII. Izbor kratic je v Dodatku B.

0.6.3 Tiskarske napake

ISBD 0.10
PPIAK
182/1, 4

Tiskarske napake prepisemo tako, kot se pojavljajo v enoti. Za njimi lahko napišemo »sic« ali »!« v oglatem oklepaju ([sic] ali [!]). Lahko jih tudi popravimo v oglatem oklepaju, pred popravkom pa napišemo »i. e.« (id est). Izpuščene črke in številke v besedilu ali v datumih lahko dodamo v oglatem oklepaju (v tem primeru pred oklepajem in za njim ni presledka).

Primeri:

Virtual lib[r]ary

Kontrabandt [i. e. Kontrabant]

Oblaki nad San Francisom [!]

Zaobljuba : povest / hrvaški spisal Ferd. Bečić [!]

Ur. op.: Pravo avtorjevo ime je Ferdo Becić.

0.6.4 Simboli in drugi znaki

ISBD 0.11

Simbole in druge znake, ki jih ne moremo ustrezno reproducirati (navadno znaki, ki niso niti številke niti črke), opišemo ali jih nadomestimo z ustreznimi črkami ali besedami. Nadomestno obliko zapišemo v oglatem oklepaju in dodamo v opombi pojasnilo, če je potrebno.

Primeri:

/ by [E. B. C.]

Opomba v 7. območju: Avtorjeve začetnice so zapisane na naslovni strani v obliki glasbenih not

[3rd] ed.

Opomba v 7. območju: Številka izdaje je na publikaciji označena s tremi zvezdicami

I [love] Paris

Opomba v 7. območju: Beseda »love« je na publikaciji ponazorjena s simbolom srca